

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД

1040 София, ул. "Васил Левски" № 5, тел. (02) 9293 636, факс (02) 987 25 50, www.nek.bg

Анализ за дейността на НЕК ЕАД за деветте месеца на 2017 г.

Националната електрическа компания обхваща бизнес дейности в областта на производството на електроенергия от ВЕЦ и ПАВЕЦ и продажбата на електрическа енергия в страната, като заема основно място на регулирания пазар. С лицензията си за търговия с електрическа енергия извършва сделки и на свободния пазар. С притежаваните водноелектрически централи и ПАВЕЦ участва активно на балансиращия пазар и в управлението и регулирането на електроенергийната система.

През деветте месеца на 2017 г. НЕК ЕАД изпълни задълженията си съгласно притежаваните лицензионни дейности и тези към обществото в съответствие с изискванията на Закона за енергетиката за осигуряване на необходимото количество електрическа енергия на Крайните снабдители, на операторите на електропреносната и на електроразпределителните мрежи, както и осигури снабдяването с електроенергия на потребители, които не са избрали друг доставчик. Освен това съгласно нормативните актове на КЕВР, НЕК ЕАД трябва да реализира на свободния пазар и остатъка от задължително изкупуваната електроенергия, която остава нереализирана на регулирания пазар по пазарна цена, като разликата между покупната и пазарната цена се компенсира с приходи от цена задължения към обществото.

Изпълнение на основните ключови показатели за деветте месеца, хил.лв.:

	Отчет 2017	Отчет 2016	Изменение, % 2017/2016
Общо приходи	2 297 638	2 198 950	4,5%
EBITDA ¹⁾	44 541	-38 639	-215,3%
EBIT ²⁾	1 554	-82 069	-101,9%
EBT ³⁾	-90 937	-154 853	-41,3%
EBITDA марж	1,9%	-1,8%	
Общо активи	5 261 610	5 292 766	-0,6%
ДМА ⁴⁾	4 776 426	4 774 393	0,0%
Оборотен капитал ⁵⁾	-629 125	-619 156	1,6%
Парични наличности	13 553	23 308	-41,9%
Собствен капитал	1 188 968	1 280 219	-7,1%
Дългосрочни банкови заеми	98 814	98 462	0,4%
Численост на персонала, бр.	2 071	2 090	-0,9%

През деветте месеца на 2017 г. електроенергийната система на страната работи в условия на ръст на вътрешното потребление на електроенергия. В резултат на ниските температури през месеците януари и февруари на 2017 година и поради отчетените рекордни нива на електропотреблението в страната, ЕСО ЕАД изпълни издадена Заповед на Министъра на

енергетиката с цел обезпечаване на сигурно, непрекъснато и качествено електрооснабдяване на територията на РБългария и прекрати износа на електроенергия от страната в сила от 13 януари до началото на месец февруари.

НЕК ЕАД отчита загуба за деветте месеца на 2017 г. в размер на 90 937 хил.лв, което е намаление с 63 616 хил.лв. спрямо същия период на 2016 г., когато бе отчетена загуба от 154 853 хил.лв. Въпреки че финансовия резултат е подорен спрямо деветте на миналата година и през настоящата 2017 година дружеството продължава да изпитва затруднения при обслужване на задълженията си към доставчици и контрагенти, както и по кредитите към БЕХ ЕАД.

С приетите решения на КЕВР от 30.06.2016 г. и 07.04.2017 г., както и с последното ценово решение за регулаторния период 2017-2018 г. НЕК ЕАД осъществява дейността си при определените ценови нива и регулаторни условия.

Изпълнение на основни технико-икономически показатели за деветте месеца, МВтч :

	Показатели		Отчет 2017	Отчет 2016	изменение 2017-2016	% ръст
1	Собствено производство от ВЕЦ	МВтч	1 716 852	2 343 986	-627 134	-26,8
2	Закупена електроенергия	МВтч	12 818 299	13 453 568	-635 269	-4,7
3	Продажби на електроенергия, в т.ч. :	МВтч	14 051 358	15 252 198	-1 200 840	-7,9
	в т.ч. - Продажби в страната /съгласно задължения – ЗЕ/:					
	Крайни снабдител	МВтч	12 671 908	12 894 533	-222 625	-1,7
	ЕРД - Технологични разходи	МВтч	10 076 859	10 139 711	-62 852	-0,6
	ЕСО - Технологични разходи	МВтч	1 948 557	2 122 759	-174 202	-8,2
	- Балансираща енергия	МВтч	646 492	632 063	14 429	2,3
	- ДПИ - ВН и СрН	МВтч	89 001	234 610	-145 609	-62,1
	- ДПИ - ВН и СрН	МВтч	69 084	95 305	-26 221	-27,5
	- Свободен пазар	МВтч	69 084	95 305	-26 221	-27,5
	- Свободен пазар	МВтч	1 221 365	2 027 750	-806 385	-39,8
4	Финансов резултат	хил.лв.	-90 937	-154 853	63 916	

I. Производствена и търговска дейност

➤ **Производството на електроенергия от собствените ВЕЦ и ПАВЕЦ през деветте месеца на 2017 година** е характерно за суха година, като водноелектрическите централи в структурата на НЕК ЕАД произведоха 1 716 852 МВтч. В сравнение със същия период на миналата година това количество е намалено с 26.8%, което се дължи на намалените водни ресурси в язовирите. Въпреки значителния спад на произведената електроенергия водноелектрическите централи в структурата на НЕК ЕАД активно участват на балансиращия пазар и са важна част при управлението и регулирането на електроенергийната система в страната.

➤ Обществена доставка и търговия с електроенергия

През разглеждания период /януари-септември 2017 г./ НЕК ЕАД изпълни задълженията си в съответствие с лицензионните си дейности и осигури необходимата електроенергия на крайните снабдител, на операторите на преносната и разпределителни мрежи за покриване на

технологичните им разходи, както и на потребителите, които не са избрали друг доставчик. В последните две решения КЕВР прилага нов подход при определяне на цените на Обществения доставчик. Комисията определя общото количество електрическа енергия, което НЕК ЕАД в качеството на Обществен доставчик закупува в съответствие с чл.93а и чл.94 от Закона за енергетиката, като определя количествата за продажба на Крайните снабдители и количества, предназначени за реализиране на свободния пазар, като е указано, че разликата между по-високите от пазарните цени (по които НЕК ЕАД изкупува електрическата енергия по чл.93а и чл.94 от ЗЕ) и пазарната цена се компенсира чрез приходите от цената за задължения към обществото. До 30.06.2016 г. електроенергията за покриване на технологичните разходи на мрежовите оператори се осигуряваше на обществения доставчик само от АЕЦ Козлодуй. Тъй като АЕЦ Козлодуй предоставя само бандов товар, с последните две ценови решения КЕВР определи и количества електрическа енергия, които обществения доставчик трябва да осигурява от електроенергията за реализация на свободния пазар, предназначена за модулиране на енергията за технологични разходи.

➤ Покупки на електроенергия

През деветте месеца на 2017 г. НЕК ЕАД закупи 12 818 299 МВтч електроенергия, което е с 4.7% по-малко в сравнение с покупките през същия период на предходната година, когато са на ниво от 13 453 568 МВтч. Покупките на електроенергия от дружеството за разглеждания период се осъществяваха в условия на ръст на вътрешното потребление на електроенергия /най-вече през първо тримесечие, което се дължеше на ниските температури през месеците януари и февруари/ и при по-слабо търсене на електроенергия на свободния пазар.

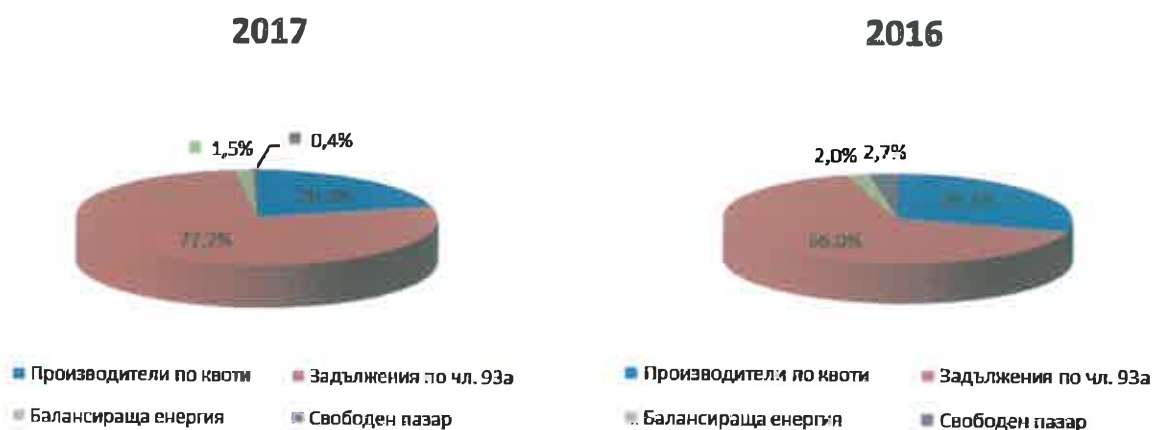
Изменение на закупената електроенергия за деветте месеца, МВтч:

	Закупена електроенергия	Мярка	Отчет 2017	Отчет 2016	Разлика 2017- 2016	% ръст
1.	Производители по квоти	МВтч	2 675 227	3 938 981	-1 263 754	-32,1
	АЕЦ Козлодуй	МВтч	2 428 043	3 623 862	-1 195 819	-33,0
	ТЕЦ Марица-изток 2	МВтч	247 184	315 119	-67 935	-21,6
2.	Задължения по чл. 93а	МВтч	9 893 409	8 879 407	1 014 002	11,4
	ТЕЦ Марица-изток 1	МВтч	2 286 659	1 928 449	358 210	18,6
	ТЕЦ Марица-изток 3	МВтч	2 899 030	2 109 188	789 842	37,4
	Заводски централи	МВтч	300 132	308 436	-8 304	-2,7
	Топлофикационни централи	МВтч	1 093 433	1 146 014	-52 581	-4,6
	ВЕИ	МВтч	1 033 146	974 640	58 506	6,0
	ВЕИ - СрН	МВтч	1 999 662	2 104 961	-105 299	-5,0
	ВЕКП - СрН	МВтч	281 347	307 719	-26 372	-8,6
3.	Балансираща енергия	МВтч	195 686	273 603	-77 917	-28,5
4.	Свободен пазар	МВтч	53 977	361 577	-307 600	-85,1
	ОБЩО ЗАКУПЕНА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ	МВтч	12 818 299	13 453 568	-635 269	-4,7

За деветте месеца на настоящата година е отчетен спад на количеството закупена електроенергия от производителите по квоти. Намаление е отчетено, както в закупените количества от АЕЦ Козлодуй /-33,0%/, така и в покупките от ТЕЦ Марица изток 2, като спада от тази централа е 21.6% спрямо отчета на деветте месеца на предходната година. По-малкото

количество доставена електроенергия от двете централа се дължи на намалението на количествата електроенергия от КЕВР за регулирания пазар заложен в ценовите модели за последните два регулаторни периода. Общо количеството доставена електроенергия от електроцентралите АЕЦ Козлодуй и ТЕЦ Марица изток 2 е с 1 263 754 МВтч по-малко /32.1% намаление/ спрямо периода януари - септември 2016 година.

Покупките на електроенергия от НЕК ЕАД за регулирания пазар през деветте месеца на 2017 г. се осъществяваха в съответствие с изпълнение на вменените със Закона за енергетика задължения съгласно чл.93а и чл.94 от ЗЕ за задължително изкупуване на произведена електроенергия по дългосрочни договори, от ВЕИ и ВЕКП. Общо количеството закупена от дружеството електроенергия по дългосрочни договори и преференциални цени за деветте месеца на 2017 година е 9 893 409 МВтч, което е ръст от 11,4% или 1 014 002 МВтч по-голямо количество закупена електроенергия. Ръста се дължи изцяло на завишените покупки от ТЕЦ Ей И Ес-3С Марица изток 1 и ТЕЦ КонтурГлобал Марица изток 3.

Базовите кондензационни електроцентрали с дългосрочни договори – ТЕЦ Ей И Ес- 3С Марица изток 1 и ТЕЦ КонтурГлобал Марица изток 3 са значително по-натоварени в сравнение със същия период на миналата година в резултат на по-високото потребление в страната /най-вече през първо тримесечие в резултат на ниските температури през м.януари и февруари. По-високата им използваемост оптимизира разходите за закупена електроенергия на дружеството като остава по-малко количество нереализирана разполагаемост от двете електроцентрали с дългосрочни договори. По-високата използваемост от двете електроцентрали се дължи и на намалените покупки от АЕЦ Козлодуй и ТЕЦ Марица изток 2, които са доставили значително по-малко количество електроенергия на НЕК ЕАД за регулирания пазар.

Закупената електроенергия от ВИ, която се изкупува съгласно изискванията на Закона за енергетика и ЗЕВИ е 3 032 908 МВтч, и има спад от 1.5% в сравнение с отчета за деветте месеца на 2016 г. Доставената електроенергия от ВЕИ централите на ВН е с 6.0% увеличение, докато закупената електроенергия от ВЕИ на СрН е с 5.0% намаление спрямо периода януари-септември 2016 г. Намаление е отчетено и в количествата закупена електроенергия от високоефективно комбинирано производство, които са с 5.2 % по-малко спрямо отчетените количества за същия период на предходната година.

Запазва се тенденцията в структурата на закупената електроенергия да остава най-голям относителния дял на задължително изкупуваната електроенергия по чл.93а и чл.94 от ЗЕ, която е 77.2% от цялата закупена от дружеството като спрямо същия период на миналата година бележи ръст, когато е 66.0% от всички покупки. Намалява относителния дял на електроенергията

по квоти, която от 29.3% през миналата година намалява до 20.9% през периода януари-септември 2017 г. в резултат на намалението на количествата закупени от АЕЦ Козлодуй и ТЕЦ Марица изток 2.

➤ Продажби на електроенергия

Дружеството продаде на регулирания и свободен пазар за деветте месеца на 2017 г. 14 051 358 МВтч. В сравнение със същия период на предходната година продажбите намаляват с 7.9% или 1 200 840 МВтч по-малко реализирани количества. НЕК ЕАД отчита намаление, както на продажбите си на регулирания пазар, така и на реализираните количества електроенергия на свободния пазар. Влияние за намалението на реализираните количества електроенергия на свободния пазар оказва значителния ръст на потреблението на вътрешния пазар и прекратяването на износа на електроенергия от страната през месеците януари и февруари в резултат на много ниските температури, както и по-слабото търсене на електроенергия през настоящата година.

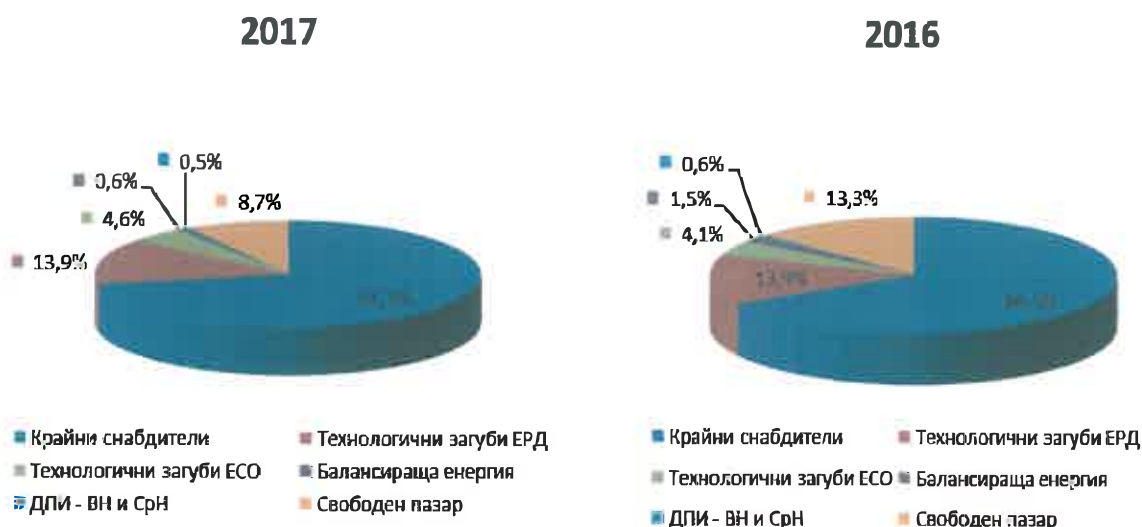
Изменение на продажбите за деветте месеца, МВтч

	Отчет 2017	Отчет 2016	изменение 2017 – 2016	% ръст
1. ПРОДАЖБИ В СТРАНАТА НА РЕГУЛИРАНИЯ ПАЗАР /задължение съгласно Закона за енергетика/	12 671 908	12 894 533	-222 625	-1,7
Крайни снабдители	10 076 859	10 139 711	-62 852	-0,6
ЕРД	1 948 557	2 122 759	-174 202	-8,2
Технологични разходи ЕСО	646 492	632 063	14 429	2,3
2. Балансираща енергия	89 001	234 610	-145 609	-62,1
3. ДПИ на ВН и СрН	69 084	95 305	-26 221	-27,5
4. СВОБОДЕН ПАЗАР	1 221 365	2 027 750	-806 385	-39,8
ОБЩО ПРОДАЖБИ	14 051 358	15 252 198	-1 200 840	-7,9

НЕК ЕАД доставя електроенергията за технологични разходи на Електроенергийния системен оператор и ЕРД, съгласно изискванията на ЗЕ. През деветте месеца на 2017 г. количествата продадена електроенергия за технологични разходи на ЕСО е в размер на 646 492 МВтч, което е с 2.3% повече в сравнение със същия период на предходната година. Количеството продадена електроенергия за електроразпределителните дружества е 1 948 557 МВтч, което е с 8,2 % по-малко, спрямо деветте месеца на 2016 г.

Продадената електроенергия за Крайните снабдители за деветте месеца на 2017 година е на ниво от 10 076 859 МВтч, с което е отчетено намаление от 62 852 МВтч /0.6% спад/. През разглеждания период /януари-септември 2017 г./ продажбите за Крайните снабдители се влияеха от действащите климатичните условия в страната като това се отрази на потреблението им. През първо тримесечие на настоящата година бе отчетено увеличение на продадената електроенергия за Крайните снабдители, вследствие на ниските температури през месеците януари и февруари, докато през второ и трето тримесечие продажбите за тези клиенти отчетоха спад спрямо същите периоди на предходната година.

Количествата продадена електроенергия от дружеството за клиентите на ДПИ на ВН и СрН е 69 084 МВтч, което е спад от 27,5% на продадената електроенергия на потребителите, които не са сменили своя доставчик в сравнение със същия период на 2016 година.

На свободния пазар НЕК ЕАД участваше съобразно възможностите си, при наличието на свободни количества електроенергия и след осигуряване приоритетно доставките за Крайните снабдители, за операторите на електропреносната и на електроразпределителните мрежи, както и на потребителите, които не са избрали друг доставчик. През първо тримесечие дружеството участваше със символични количества, което се дължеше на действащите ниски температури и отчетените рекордни нива на електропотреблението в страната, като ЕСО ЕАД във връзка с издадена Заповед на Министъра на енергетиката с цел обезпечаване на сигурно, непрекъснато и качествено електрооснабдяване на територията на РБългария прекрати износа на електроенергия от страната от 13 януари до началото на месец февруари. През второ и трето тримесечие в резултат на наличните свободни количества електроенергия, с покачване на температурите и обичайно по-ниското потребление в страната, НЕК ЕАД реализира по-големи обеми електроенергия на свободния пазар, но въпреки това за целия период на настоящата година бе отчетен спад на продажбите спрямо деветте месеца на 2016 г. Общо за януари-септември 2017 г. НЕК ЕАД реализира на свободния пазар 1 221 365 МВтч, като в сравнение със същия период на миналата година е отчетено намаление от 39,8%. Необходимо е да се отбележи, че 80% от продаденото количество електроенергия на свободния пазар е реализирано на БНЕБ.

Структурата на продадената от НЕК ЕАД електроенергия не се променя, като най-голям е относителният дял формиран от задължението на дружеството съгласно Закона за енергетика да осигурява електроенергия за покриване на потреблението на Крайните снабдители, който нараства до 71.7%, докато през деветте месеца на 2016 година е на ниво от 66.5%. Намалява относителния дял на свободния пазар, който от 13.3% през 2016 г. спада на 8.7% през януари-септември 2017 г. в резултат на по-малкото количество продадена електроенергия.

II. Финансов резултат, приходи и разходи

Приходи

НЕК ЕАД отчете ръст от 2.0% на общите си приходи за деветте месеца на 2017 г. в сравнение със същия период на миналата 2016 г. За периода януари-септември 2017 г. общите приходи са

в размер на 2 297 661 хил.лв. или с 46 055 хил.лв. повече в сравнение с отчетените приходи за същия период на 2016 година. Отчетените приходи от продажби са на ниво от 1 897 224 хил.лв., което е намаление със 95 147 хил.лв. спрямо отчетените за деветте месеца на миналата година или спад от 4.8%.

Изменението на приходите за деветте месеца на 2017 г. по източници, съпоставени с отчетените за същия период на 2016 г. хил.лв.:

ПРИХОДИ	Отчет 2017	Отчет 2016	изменение 2017/2016	Ръст %
1. Приходи от продажби на електроенергия	1 394 174	1 473 208	-79 034	-5,4
1.1. в т.ч. на вътрешния пазар	1 296 763	1 346 333	-49 570	-3,7
Крайни снабдители	1 080 626	1 145 735	-65 109	-5,7
Технологични разходи - ЕРД	92 358	69 027	23 331	33,8
Технологични разходи - ЕСО	31 723	21 035	10 688	50,8
ДПИ - ВН и СрН	9 503	12 760	-3 257	-25,5
Балансираща енергия	82 553	97 776	-15 223	-15,6
1.2. Свободен пазар	97 411	126 875	-29 464	-23,2
2. Приходи от продажба на резерв и услуги	16 346	12 979	3 367	25,9
3. Приходи от фонд СЕС	347 760	198 586	149 174	75,1
4. Приходи от задължения към обществото	483 522	502 932	-19 410	-3,9
5. Други приходи от продажби	3 182	3 252	-70	-2,2
6. Други оперативни приходи	9 933	7 993	1 940	24,3
7. Финансови приходи	23	0	23	0,0
8. Приходи от асоциирани предприятия	42 721	52 656	-9 935	-18,9
ОБЩО ПРИХОДИ	2 297 661	2 251 606	46 055	2,0
в т.ч. Приходи от продажби	1 897 224	1 992 371	-95 147	-4,8

Приходите от продадена електроенергия за периода /януари-септември 2017 г./ намаляват с 5.4% /спад от 79 034 хил.лв./, като се отчита намаление, както в приходите от продадена електроенергия съгласно задълженията по ЗЕ, така и при приходите от продажби на свободния пазар. Причина за спада на приходите от продадена електроенергия е намалението на продадените количества електроенергия от дружеството на двата сегмента за деветте месеца на настоящата година.

Намалението на приходите от продажби съгласно задълженията по ЗЕ са следствие на няколко фактора:

- утвърдените от КЕВР действащи по-ниски цени за Крайните снабдители действащи през деветте месеца на 2017 г. спрямо същия период на предходната година.
- по-малкото количество електрическа енергия продадена на ДПИ и съответно намаление е на приходите от ДПИ.
- намаление на приходите от балансираща енергия.

Приходите от продажби на електроенергия на вътрешния пазар съгласно задълженията по ЗЕ намаляват в най-голяма степен в резултат на по-ниските продажни цени за Крайните снабдители. Приходите от тях намаляват с 5.7% и са на ниво от 1 080 626 хил.лв. в резултат на

действащите по-ниски регулирани продажни цени през деветте месеца на 2017 г. в сравнение със същия период на предходната година.

Увеличение е отчетено в приходите от ЕРД и ЕСО за продадената електроенергия за технолични разходи по разпределителната и преносната мрежа, като ръста им е съответно с 33.8% и 50,8%. Това се дължи на действащата по-висока регулирана продажна цена за технологични разходи през деветте месеца на 2017 г. в сравнение със същия период на предходната година.

НЕК ЕАД е един от основните доставчици на балансираща енергия в страната. Приходите от участието на дружеството на балансиращия пазар за периода януари-септември 2017 г. са в размер на 82 553 хил.лв. В сравнение със същия период на предходната година се отчита спад от 15.6%, поради намалението на количеството продадена балансираща енергия. Участието на НЕК на балансиращия пазар се определя от активирането на мощностите от ЕСО и дружеството не може да влияе върху количеството на активираните услуги за балансиране.

Отчетените приходи от продажби на електроенергия за свободния пазар намаляват с 23.2% спрямо деветте месеца на 2016 г. в резултат на значителния спад на реализираните количества на този сегмент. Отчетените приходи за деветте месеца на настоящата година са в размер на 97 411 хил.лв., при 126 875 хил.лв. за същия период на 2016 г.

През разглеждания период са реализирани и приходи от резерв и услуги в размер на 16 346 хил.лв., продаден на ЕСО съгласно сключения договор между НЕК ЕАД и Електроенергийния системен оператор за поддържане сигурността на електроенергийната система. В сравнение с отчетените приходи по това перо за деветте месеца на предходната година се отчита ръст от 25.9% на тези приходи.

Отчетените приходи от задължения към обществото за деветте месеца на 2017 година са в размер на 483 522 хил.лв., което е намаление от 19 410 хил.лв. /-3.9%/ спрямо отчетените приходи за същия период на предходната година. Намалението на тези приходи, е поради действащата по-ниска цена за задължение към обществото през деветте месеца на 2017 г.

Отчетените приходи от Фонд СЕС за периода януари-септември 2017 г. са в размер на 347 760 хил.лв. Разходите, които НЕК предявява за възстановяване от Фонда са текущи и дължими ежесечно към доставчици на електроенергия. Спрямо същия период на предходната година приходите от Фонд СЕС са увеличени с 149 175 хил.лв. През 2017 г. Фонда не изплащаше редовно на дружеството предявените суми, което влошава паричния поток на НЕК ЕАД и това води до забавяне на плащанията към доставчици и контрагенти.

Отчетени са и приходи от дивиденди, които са в размер на 42 721 хил.лв. Тази стойност е с 9 935 хил.лв. по-малко спрямо деветте месеца на 2016 г., когато приходите от дивидент са на ниво от 52 656 хил.лв. Другите оперативни приходи бележат увеличение с 1 940 хил.лв.

Структурата на приходите през деветте месеца на 2017 г. се променя като приходите от продадена електроенергия намаляват до 60.7% от общите приходи, докато през същия период на 2016 г. са 65.7% от всички. Нарастват приходите от Фонд СЕС, които от 8.8% през деветте месеца на 2016 г. се увеличават на 15.1% през настоящата година. Приходите от Задължения към обществото са с лек спад и са 21.0% от всички приходи.

Разходи

Общите разходи на НЕК ЕАД за деветте месеца на 2017 г. са в размер на 2 388 598 хил.лв. В сравнение със същия период на 2016 година разходите на дружеството бележат спад от 17 861 хил.лв. или 0.7% по-малко.

Изменение на разходите за деветте месеца на 2017 г. спрямо същия период на предходната година, хил.лв.:

Разходи	Отчет 2017	Отчет 2016	изменение 2017-2016	% ръст
1. Разходи за оперативна дейност	2 296 107	2 333 675	-37 568	-1,6
в т.ч. разходи за купена електроенергия	2 078 201	2 104 713	-26 512	-1,3
Относителен дял,%	87,0	87,5		
2. Финансови разходи	92 491	72 784	19 707	27,1
ОБЩО РАЗХОДИ	2 388 598	2 406 459	-17 861	-0,7

Разходите за закупена електроенергия за периода януари-септември 2017 година са в размер на 2 078 201 хил.лв., докато през деветте месеца на предходната година са на ниво от 2 104 713 хил.лв. или 26 512 хил.лв. по-малко /1.3% занижение/. Въпреки намалението на разходите за закупена електроенергия техният относителен дял остава най-голям - 87% от всички разходи извършени от дружеството.

Основна причина за намалението на разходите за закупена електроенергия е по-малкото количество закупена електроенергия от дружеството през разглеждания период на настоящата година. Въпреки намалението на разходите се отчита влошаване на структурата закупената електроенергия и ръст на средната цена на закупената електроенергия, която нараства до 162 лв./МВтч през 2017 година при 156 лв./МВтч за деветте месеца на предходната година.

Влошаването на структурата на закупената електроенергия се дължи на следните обективни фактори:

- По-висока средна отчетна цена на закупената електроенергия от електроцентралите на ВЕИ, която нараства с 3,7%.
- По-висока средна отчетна цена на закупената електроенергия от АЕЦ Козлодуй в резултат на утвърдената по-висока регулирана продажна цена от КЕВР за регулаторния период 2017-2018 г.
- Увеличение на разходите за балансираща енергия, поради промяна в Методиката на специалната балансираща група на ВЕИ.

По-висока е използваемостта на Ей И Ес-3С Марица Изток 1 и КонтурГлобал Марица Изток 3, което рефлектира върху финансовото състояние на НЕК ЕАД като остава по-малко количество нереализирана свободна разполагаемост от двете електроцентрали с дългосрочни договори.

При отчетените разходи по икономически елементи /извън тези за закупена електроенергия/, измененията са значителни по отношение на другите разходи, външните услуги, финансовите разходи и провизиите.

Значително намаление се отчита при другите разходи, които са на ниво от 14 483 хил.лв. за деветте месеца на 2017 г. Тези разходи намаляват с 75 804 хил.лв. спрямо отчетените разходи през същия период на миналата година. През 2016 г. отчетените други разходи са в размер на 90 287 хил.лв., тъй като в тях бяха включени съдебни разноси по Арбитражното дело с

Атомстройекспорт по проекта АЕЦ Белене, както и начислени разходи за глоби и неустойки към производителите на електроенергия.

Разходите за външни услуги нарастват с 19.0% /ръст от 5 093 хил.лв./ спрямо деветте месеца на 2016 година.

Финансовите разходи нарастват с 27.1% в сравнение с деветте месеца на предходната година, което се дължи на взетия кредит от БЕХ за погасяване на стари задължения от НЕК ЕАД към ТЕЦ Ей И Ес-3С Марица изток 1 и ТЕЦ КонтурГлобал Марица изток 3. За периода януари-септември 2017 г. са отчетени 92 491 хил.лв. при 72 784 хил.лв. за същия период на миналата година.

Разходите за провизии нарастват от 13 085 хил.лв. през деветте месеца на 2016 г. на 59 298 хил.лв. за същия период на 2017 г., като тези разходи са свързани с начислени провизии за въглеродни емисии на електроцентралите Ей И Ес-3С Марица Изток 1 и КонтурГлобал Марица Изток 3.

В отчета за доходите са включени и разходи за зелена енергия в размер на 12 236 хил.лв. по методиката за зелена енергия от предходен ценови период /2012-2013 г./ съгласно сключено споразумение между НЕК и ЧЕЗ.

Незначително отклонение се отчита при разходите за материали и амортизации.

През последните години, поради недостиг на парични средства, всички разходи на дружеството са силно ограничавани, като са сведени до изразходването на средства осигуряващи минимума за осъществяване на основната дейност.

Финансов резултат

НЕК ЕАД отчете отрицателен финансов резултат за деветте месеца на 2017 година в размер на 90 937 хил.лв. В сравнение със същия период на предходната година финансовия резултат е подобрен с 63 916 хил.лв.

Изменението на финансовия резултат преди данъци за деветте месеца на 2017 г. в сравнение със същия период на предходната година е показано в следващата таблица :

ХИЛ.ЛВ.					
	Приходи и разходи	Отчет 2017	Отчет 2016	Изменение 2017- 2016	% ръст
1.	Общо разходи	2 388 598	2 406 459	-17 861	-0,7
2.	Общо приходи	2 297 661	2 251 606	46 055	2,0
3.	Финансов резултат преди данъци	-90 937	-154 853	63 916	

Във финансовия резултат за деветте месеца на 2017 г. са отчетени 347 760 хил.лв. приходи от Фонд СЕС. Средствата от Фонда са регламентирани с Решения на КЕВР и са обвързани с нивото на цената за задължение към обществото и с изпълнение на задълженията на НЕК по Наредбата за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от ВИ. За периода януари-септември 2017 г. Фонда не изплащаше редовно на НЕК ЕАД предявените суми. Към 30.09.2017 г. неплатените средства от ФСЕС са в размер на 94 003 хил.лв, от които 57 638

хил.лв. просрочени. Забавените плащания от фонд СЕС нарушават производствената и търговска дейност на НЕК ЕАД.

Действащите компенсаторни механизми за момента не са достатъчни за покриване на всички разходи на дружеството. С разширяване обхвата на свободния пазар, продажбите на НЕК ЕАД на регулирания пазар намаляват, докато задълженията за изкупуване на електроенергия остават значително по-високи. Действащата неблагоприятна пазарна конюнктура на свободния пазар се отрази в по-малки продажби на НЕК ЕАД на този сегмент, което намалява възможностите на дружеството да реализира допълнителни приходи, което влошава паричния му поток. Съгласно последното решение на КЕВР и приетия ценови модел НЕК ЕАД трябва да реализира на свободния пазар остатъка от задължително изкупуваната електроенергия /5 731 246 МВтч/, което при действащата пазарна конюнктура е нереалистично.

По тримесечия финансов резултат на дружеството за 2017 г. се променя както следва:

	Първо тримесечие	Второ тримесечие	Трето тримесечие
Финансов резултат преди данъци, хил.лв.	120 331	-121 276	- 89 992

През второ и трето тримесечие отчетения финансов резултат на дружеството е загуба съответно от 121 276 хил.лв. и 89 992 хил.лв. Влияние за отчетените отрицателни финансови резултати спрямо първо тримесечие е спада на потреблението на регулирания пазар през второ и трето тримесечие /респ. продажбите на НЕК за Крайните снабдители и реализирани по-ниски приходи/ и в същото време увеличение на изкупуваните количества електроенергия от ВЕИ и разходите свързани с тях /значително се увеличат количествата за изкупуване от соларни паркове, които са с най-висока цена/, което увеличи значително миксовата цена.

През деветте месеца на 2017 г. дружеството продължава да работи в условията на отрицателен нетен оборотен капитал и влошен паричен поток. Към 30.09.2017 г. отрицателният нетен оборотен капитал е в размер на - 629 125 хил.лв., при който се отчита влошаване спрямо 31.12.2016 г. когато е на ниво от - 619 156 хил.лв.

➤ Анализ на финансовите показатели към 30.09.2017 г.

Анализът на финансовите показатели на НЕК ЕАД е изготвен въз основа на междинен Финансов отчет на НЕК ЕАД към 30.09.2017 г. Сравненията с предходен период са направени на база финансов отчет на НЕК ЕАД към 30.09.2016 г.

Финансовият резултат на НЕК ЕАД към 30.09.2017 г. е загуба в размер на 90 937 хил. лв., докато съгласно финансовия отчет на НЕК ЕАД към 30.09.2016 г. резултатът е загуба от 154 853 хил. лв.

Показатели за рентабилност

Показателите за рентабилност дават информация за реалната доходност на дружеството и доколко то е печелившо. Към 30.09.2017 г. рентабилността е отрицателна поради реализираната от НЕК ЕАД загуба за периода.

Основен показател е **рентабилността на приходите от продажби**, който отразява отношението на финансов резултат спрямо нетните приходи от продажби. Стойността на рентабилността на

приходите от продажби е -0,0479 към 30.09.2017 г., за сравнение към 30.09.2016 г стойността на показателя е -0,0777.

Друг показател е **рентабилността на собствения капитал**, който отразява отношението на печалбата/загубата към собствения капитал. Този показател дава информация за това каква е ефективността от използването на собствения капитал, т. е. вложените средства от страна на собственика и доколко е изгодно да се вложат средства от потенциални инвеститори. Към 30.09.2017 г. рентабилността на собствения капитал е -0,0765, за сравнение към 30.09.2016 г стойността на показателя е -0,1234.

Рентабилност на пасивите: към настоящия период рентабилността на пасивите е -0,0223, за сравнявания период е -0,0342.

Коефициентът на капитализация на активите към 30.09.2017 г. е -0,0173, за сравнение към 30.09.2016 г. стойността на показателя е -0,0268.

Показатели за ефективност

Коефициентът на ефективност на разходите показва отношението на приходите към разходите на дружеството. Този показател носи информация до каква степен предприятието успява да обвърже своята приходна и разходна част по отношение ефективността на основната си дейност. Към 30.09.2017 г. стойността на този показател е 0,9619, като към 30.09.2016 г. той е 0,9357.

Коефициентът на ефективност на приходите е реципрочен на коефициента на ефективността на разходите и размерът му към 30.09.2017 г. е 1,0396, докато към 30.09.2016 г. този показател е бил 1,0688.

Показатели за ликвидност

Коефициентът на общата ликвидност към 30 септември 2017 година е 0,4020, което означава, че краткосрочните активи покриват около 0,4 пъти краткосрочните пасиви. За сравнявания период стойността на коефициента е 0,1736.

Динамиката на коефициента на общата ликвидност е както следва:

	30.9.2016	31.12.2016	31.03.2017	30.06.2017	30.9.2017
Обща ликвидност	0,174	0,424	0,498	0,419	0,402

Показателят за обща ликвидност продължава да не достига нивата, определени от международните банки-кредитори на НЕК ЕАД (да не бъде по-нисък от 1.2 - 1.1).

След елиминиране ролята на краткотрайните материални активи се изчислява **коефициентът на бърза ликвидност**. Неговата стойност към 30.09.2017 г. е 0,3933, като към 30.09.2016 г. той е 0,1709.

След елиминиране на влиянието на краткосрочните вземания се изчислява **коефициентът на незабавна ликвидност**, който към 30.09.2017 година е 0,0129, в сравнение 30.09.2016 г, когато е 0,0072.

Управление на оборотния капитал

Оборотният капитал отразява разликата между краткотрайните активи и краткосрочните пасиви на компанията. Към 30.09.2017 г. е налице недостиг на оборотен капитал в размер на 629 125 хил. лв. За сравнение недостигът към 30.09.2016 г. е в размер на 2 693 051 хил. лв.

Капиталова структура

Към 30.09.2017 г. собственият капитал на НЕК ЕАД е в размер 1 188 968 хил. лв., за сравнителния период капиталът е в размер на 1 254 400 хил. лв.,

Коефициенти, характеризиращи финансовата автономност

Коефициентът на платежеспособност (финансова автономност), отразява съотношението на собствения капитал към общия дълг. Към 30.09.2017 година той е 0,2927, а към 30.09.2016 г. е 0,2776.

Показател	30.9.2017	30.9.2016
Показатели за рентабилност		
Коефициент на рентабилност на приходите от продажби	-0,0479	-0,0777
Коефициент на рентабилност на собствения капитал	-0,0765	-0,1234
Коефициент на рентабилност на пасивите	-0,0223	-0,0342
Коефициент на капитализация на активите	-0,0173	-0,0268
Показатели за ефективност		
Коефициент на ефективност на разходите	0,9619	0,9357
Коефициент на ефективност на приходите	1,0396	1,0688
Показатели за ликвидност		
Коефициент на обща ликвидност	0,4020	0,1736
Коефициент на бърза ликвидност	0,3933	0,1709
Коефициент на незабавна ликвидност	0,0129	0,0072
Показатели за финансова автономност		
Коефициент на платежеспособност	0,2927	0,2776
Коефициент на финансова независимост	0,2825	0,4966
Коефициент на финансиране на дълготрайните активи	4,0197	4,1038
Коефициент на финансиране на краткотрайните активи	0,3558	0,4510

Коефициентът на финансова независимост, характеризиращ съотношението на собствения капитал към сумата на собствения капитал и дългосрочните пасиви, възлиза на 0,2825 към 30.09.2017 година. За сравнение към 30.09.2016 година нивото на разглеждания коефициент е 0,4966.

Коефициентът на финансиране на дълготрайните активи посредством собствения капитал към 30.09.2017 година е 4,0197, за сравнителния период към 30.09.2016 година е 4,1038.

Финансирането на краткотрайните активи посредством собствения капитал към 30.09.2017 година е 0,3558, докато към 30.09.2016 година е 0,4510.

➤ **Анализ на извършените инвестиции, капитални и експлоатационни ремонтни дейности на НЕК ЕАД към 30.09.2017 г.**

Инвестиционна програма

НЕК ЕАД изпълнява Актуализирана инвестиционна програма за 2017 г., одобрена от Съвета на директорите на НЕК ЕАД, с протокол № 25 т.І.4 от 10.07.2017 г. Актуализираната програма е на стойност 31 591 хил. лв., от които 23 234 хил. лв. собствени средства на компанията и 8 357 хил. лв. привлечени средства. Към 30 септември 2017 г. са изразходвани средства за инвестиции в размер на 2 876 хил.лв., (1 653 хил.лв. собствени средства и 1 223 хил. лв. привлечени средства). Изпълнението спрямо прогнозираните разходи за годината е 9.1%.

Ремонтна програма

НЕК ЕАД изпълнява Актуализирана ремонтна програма за 2017 г., одобрена от Съвета на директорите на НЕК ЕАД, с протокол № 25 т.І.4 от 10.07.2017 г. Актуализираната програма е на стойност 9 488 хил. лв., собствени средства на компанията. Към 30 септември 2017 г. са изразходвани средства за ремонти в размер на 976 хил.лв., като изпълнението спрямо прогнозираните разходи за годината е 10.3 %.

III.ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

- През деветте месеца на 2017 г. дружеството изпълни задълженията си съгласно притежаваните лицензионни дейности и тези към обществото в съответствие с изискванията на Закона за енергетиката за осигуряване необходимото количество електроенергия на Крайните снабдителите, ЕРД, ЕСО и потребителите, присъединени към електропреносната мрежа, или електроразпределителната мрежа, които не са избрали друг доставчик.
- През периода януари-септември 2017 г. електроенергийната система на страната работи в условия на ръст на вътрешното потребление на електроенергия /най-вече през първо тримесечие на годината.
- В резултат на намалението на водните ресурси в язовирите производството на електроенергия от водноелектрическите централи в структурата на НЕК ЕАД за деветте месеца на 2017 година е с 26.8% по-малко спрямо същия период на миналата година.
- НЕК ЕАД отчете отрицателен финансов резултат от 90 937 хил.лв. за деветте месеца на 2017 г. като спрямо същия период на 2016 г. загубата е намалена с 63 916 хил.лв. Дружеството продължава да изпитва недостиг на парични средства и закъснения при погасяване на задълженията към доставчиците, в резултат на влошения си паричен поток.
- За разглеждания период има неизплатени задължения към НЕК от Фонд СЕС в размер на 94 003 хил.лв. Забавените плащания от фонд СЕС нарушават производствената и търговска дейност на дружеството. Приходите, които са отчетени от фонда и няма постъпили плащания по тях водят до нереален финансов резултат, нарушена ликвидност и задлъжнялост за дружеството, а забавените плащания до увеличаване на кредитния риск. От фонда се изплащат и сумите по Наредба № Е-РД-04-06 от 28 септември 2016 г.

за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници, неплащанията водят до съдебни спорове и допълнителни разходи за съдебни такси, адвокатски възнаграждения и лихви. Вече има случай, в който НЕК е осъден. Тези обстоятелства водят до допълнителни разходи и загуби за дружеството.